

РЕШЕНИЕ

№ 60194

София, 18 февруари 2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на седемнадесети декември две хиляди двадесета и първа година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: РУЖЕНА КЕРАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА
ЕЛЕНА КАРАКАШЕВА

при участието на секретаря Мира Недева и в присъствието на прокурора Калин Софийански, изслуша докладваното от съдията КАРАКАШЕВА н. дело № 795/2021 година

Настоящото производство е образувано по чл.346, т.1 и сл. от НПК по жалби, изготвени лично от подсъдимия И. О. Ц. и от служебния му защитник адв.В. Ф. срещу решение №74 от 12.07.2021г., постановено по ВНОХД №39/2021 г. от Апелативен съд-Велико Търново.С жалбата на адв.Ф. са ангажирани касационните основания, визирани в чл.348, ал.1, т.1-т.3 от НПК.Основният акцент в този сезиращ документ е поставен върху доказателствената обезпеченост на фактическите изводи на съда за авторството на инкриминираните деяния, като възраженията са сведени до това, че обвиненията срещу подс.Ц. не са доказани по начина, който законът изисква.В тази насока се настоява, че престъпната деятелност по чл.152 и чл.116 от НК е приета за доказана само въз основа на обясненията на подсъдимия, дадени в качеството му на обвиняем, от които впоследствие той се е отрекъл.Наред с това, обясненията, на които съдът е основал изводите си по фактите са изолирани и не намират подкрепа в останалите доказателства по делото.Квалифициращият признак „изключителна жестокост“ също се твърди да е недоказан.Наказанието на подсъдимия е преценено за явно несправедливо, като неправилно са отчетени като отегчаващи отговорността обстоятелства тези, които са елемент от престъпния състав . В жалбата на адв.Фоти е направено искане за отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане.В жалбата, изготвена лично от подсъдимия са изложени твърдения, че не е „вникнато в детайлите“ на делото, като не са взети предвид смекчаващите обстоятелства.Искането е също за отмяна на обжалваното решение.

В съдебното заседание подсъдимият се представлява от служебно назначеният му от ВКС служебен защитник адв.М., която поддържа депозиранияте жалби с изложените в тях съображения и отправени искания.Подробни писмени съображения излага в допълнение към жалбата по чл.351, ал.3 от НПК.Поставя акцент върху допуснатите от въззивния съд нарушения на правилата за събиране

и проверка на доказателствата –чл.104, чл.105, ал.2, чл.106, чл.107, ал.5 и чл.116 от НПК, които са резултирали в неправилното приложение на материалния закон. Въвежда алтернативно искане за изменение на съдебния акт в санкционната му част, изразяващо се в замяна на наказанието „доживотен затвор“ в „лишаване от свобода“.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура счита жалбите за неоснователни. Не намира наличие на някое от претендираните в същите касационни основания. Предлага въззивното решение да бъде оставено в сила.

В правото си на последна дума, подсъдимият моли да му бъде премахната доживотната присъда.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите по чл. 347, ал.1 от НПК, установи следното:

Касационните жалби са процесуално допустими. Подадени са от процесуално легитимирани субекти срещу въззивен съдебен акт, подлежащ на касационен контрол, в установения в закона срок. Разгледани по същество са ОСНОВАТЕЛНИ в аспекта на релевирания довод, ангажиращ касационния повод по чл.348, ал.1, т.2 от НПК.

Процесуалното развитие на делото е следното:

С присъда №260003/23.10.2020г., постановена по н.о.х.д. №542/2019г., по описа на Окръжен съд-Ловеч, подсъдимият И. О. Ц. е признат за виновен в това, че за времето от 11.30ч. до 18.00ч. на 10.01.2016г. в гр.Троян, при условията на опасен рецидив:1/ се съвкупил с лице от женски пол-П. Т. Г., лишавайки я от възможност за самоотбрана, и то без нейно съгласие, принуждавайки я със сила, като на основание чл.152, ал.3, т.5 във вр. с чл.152, ал.1, т.1 и т.2, пр.1 във вр. с чл.29, ал.1, б.“б“ и чл.54 от НК му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от петнадесет години, което да изтърпи при първоначален „строг“ режим, и 2/умишлено умъртвил Г., с цел да бъде прикрито друго престъпление /изнасилването/, като на основание чл.116, ал.1, т.8, пр.2 и т.12, пр.1 във вр. с чл.115 във вр. с чл.29, ал.1, б.“б“ и чл.54 от НК му е наложено наказание „доживотен затвор“, което да бъде изтърпяно при „специален режим“.

На основание чл.23, ал.1 от НК, на подс.Ц. е наложено най-тежкото измежду така определените наказания, а именно-„доживотен затвор“, което да бъде изтърпяно при „специален режим“.

Зачетено е предварителното задържане на подсъдимия, считано от 17.04.2019г.

С присъдата, подс.Ц. е осъден да заплати на гражданския ищец Н. Н. сумата от 150000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, резултат от престъплението, като е отхвърлен иска в останалата част до пълния му предявен размер от 200000лв.

Извършено е разпореждане с веществените доказателства.

Разноските по делото са възложени в тежест на подсъдимия.

С обжалваното решение № 74/12.07.2021г., постановено по ВНОХД № 39/2021г., предмет на настоящия касационен контрол, първоинстанционната присъда е потвърдена. Въззивното производство е образувано по жалба на

подсъдимия и неговия защитник с въведени доводи за необоснованост; за допуснати нарушения на процесуалните правила и за нарушение на закона.

Проверката по жалбите на касаторите и допълнението към тях, направено на съдебно заседание от адв.М., съдържащи твърдения за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила в доказателствената дейност на съда, следва да бъде извършена преди проверката по другите релевиращи касационни основания, защото последната е възможна само при констатации за отсъствие на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК. В противен случай биха били злепоставени изводите на решаващия съд по фактите и поради това касационната проверка за материална законосъобразност на съдебния акт и справедливостта на наказанието не би била възможна.

Възражението за наличието на основанието по чл.348, ал.1, т.2 НПК е основателно. Обобщено може да се изведе, че при съдебното разглеждане на делото са нарушени процесуалните изисквания за събиране на всички доказателства, за тяхната проверка и надлежна оценка, а в мотивите на обжалваното въззивно решение се констатира празноти по оценката на един или друг източник на доказателства, като не става дума за пестеливост и лаконичност, а за липса на съображения.

На първо място, атакуваният пред касационната инстанция съдебен акт не съответства на стандарта на разпоредбата на чл.339, ал.2 от НПК, тъй като в основната си част възпроизвежда мотивите от присъдата на ОС-Ловеч, а отговорите на възраженията на подсъдимия и неговия защитник, които са я атакували, са непълни и схематични, като липсват съображения по основни фактически положения, правилното установяване на които е в основата на законосъобразността на правните изводи на решаващия съдебен орган. Наведеното от защитата пред въззивния съд оплакване за необоснованост на присъдата е било подкрепено с конкретни доводи, които само са маркирани в мотивната част на решението, но не са обсъдени задълбочено и не са получили отговор. Апелативен съд – Велико Търново се е задоволил да преразкаже приетата от първата инстанция фактическа обстановка и да декларира, че споделя доказателствения анализ на окръжния съд. Защитата обаче е оспорила точно този доказателствен анализ, като е акцентирала на налични според нея противоречия в доказателствените материали, като наред с това е изтъкнала и виждането си, че от констатациите на следствения експеримент, заключенията на съдебните експертизи и от веществените доказателства по делото не могат да се изведат направените от първата инстанция изводи относно авторството на вмененото на И. Ц. посегателство срещу личността на пострадалата, квалифицирано като изнасилване, което компрометира и изводите, според които убийството на пострадалата е извършено с цел прикриване на изнасилването ѝ. Въззивната инстанция не е изпълнила задължението си да извърши цялостен анализ на наличната доказателствена съвкупност и да изложи собствени аргументи за причините, поради които приема за доказани оспорените от защитата обстоятелства, като даде мотивиран отговор на направените възражения.

На следващо място, въззивният съд не е използвал в пълнота суверенното си право на решаващ съд, да направи заключение за надеждността на всеки доказателствен факт и да провери доколко събраните доказателствени материали са достатъчни, като се ръководи от изискването за обективност и всеостранност.

Отклонението от това задължение винаги се отнася към касационното основание на чл. 348, ал.1 т. 2 от НПК.Макар и да е провел допълнително съдебно следствие, в хода на което е събрал допълнителни доказателства, съществени въпроси по делото са останали без отговор.В този смисъла, персоналната идентификация на извършителя на инкриминираното изнасилване и конкретния начин на извършването и на двете вменени на Ц. престъпления са резултат от едностранчив и повърхностен анализ на доказателствените материали и игнориране на изискванията за обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото.Като последица от тази процесуално незаконосъобразна дейност, вътрешното убеждение на проверявания съд е формирано чрез подмяна на регламентираната в НПК рамка за събиране, проверка и оценка на доказателствата и доказателствените средства.

Въззивният съд е утвърдил фактическите изводи на първоинстанционния съд, солидаризирайки се със сторения от последния доказателствен анализ.Макар и да е провел въззивно съдебно следствие,в хода на което е събрал допълнителни доказателства, не е установил нови фактически положения.В рамките на въззивното разглеждане на делото, въззивната инстанция е допуснала повторен разпит на подсъдимия Ц. и е приобщила по реда на чл.279, ал.2 вр. ал.1, т.3 от НПК обясненията, които подсъдимия е дал в рамките на досъдебното производство при проведените му разпити на 17.04.2019г. и на 02.10.2019г.По този начин към комплекса от косвени доказателства, въз основа на които първият съд е обосновал доказаността на престъплението по чл.116 от НК, с който въззивния съд се е съгласил, прибавил и прекият доказателствен източник, изводим от обясненията на подсъдимия Ц., депозирани в рамките на досъдебното производство и приобщени по надлежния ред, но само за частта от същите, очертаваща извършеното убийство на Г.

Преди всичко следва да се отбележи, че касационната инстанция отчита сериозните доказателствени проблеми по делото, поставени пред съда и в частност пред въззивния съд, като резултат от забавеното разследване в досъдебната фаза на процеса и редица пропуски в първоначалния му етап. Значителният обем на събраните в тази фаза доказателства, приложени по делото, е по-скоро привиден, защото съдържанието на информацията относно главния факт на процеса – извършените престъпления и участието на подсъдимия в тях, е твърде оскъдна. По-голямата част от доказателствата са косвени, а източниците за преките доказателствени факти са изводими от обясненията на подсъдимия, които обаче са дадени при проведения му разпит, следващ привличането му като обвиняем за престъпление по чл.115 от НК, като при последващото привличане на подс.Ц. като обвиняем за извършените престъпления по чл.152 и чл.116 от НК, в проведеният му разпит, Ц. е заявил, че поддържа преждададените обяснения без да депозира нови такива.В последното първостепенния съд е съзрял процесуална пречка по смисъла на чл.287, ал.4 от НПК, поради която причина е изключил обясненията на Ц., дадени в рамките на досъдебното производство от доказателствения материал.Това е обусловило осъждането на подсъдимия от страна на първия съд да е въз основа само на косвени доказателства, който процес на доказване по принцип не е невъзможен, нито е недопустим от гледна точка на доказателственото ни

наказателно право. Той обаче изисква проверка на съдържанието на всеки наличен доказателствен източник чрез всички допустими от закона средства, вкл. и чрез установяване на не толкова значими на пръв поглед и пряко относими факти, както и изключително внимателен и задълбочен доказателствен анализ, за да бъде изведен наистина единствено възможният извод относно главния факт на процеса. Именно с тези задължения първоинстанционния съд не се е справил, като допуснатите от него процесуални неблагоприятия не само не са отстранени от въззивния съд, но и последният е допуснал собствени такива.

За да утвърди изводите на първия съд за доказаност на вмененото на подсъдимия Ц. обвинение по чл.152, ал.3, т.5 във вр. с чл.152, ал.1, т.1 и т.2, пр.1 във вр. с чл.29, ал.1, б.“б“ от НК въззивният съд се е позовал преимуществено на информацията, изводима от показанията на свидетелите М. Й. и Ц. Ц., които в качеството си на поемни лица при проведения следствен експеримент са възприели лично изявленията на подс.Ц., че е изнасилвил пострадалата Г.. Подкрепа на заявеното от свидетелите съдът е открил в резултатите от проведения следствен експеримент, както и в намерените в района на местопроизшествието „находки“ /л.19 от мотивите/, а именно: черен дамски панталон, черен дамски чорапогащник и колан, разпознати от св.Н. като принадлежащи на пострадалата. Няма спор, че в принципен план, косвените доказателства могат да послужат като основа за изграждане на осъдителна присъда, наред и във взаимодействие с преките доказателства, макар и от производни доказателствени източници, ако всички те представляват система от факти, свързани помежду си и с главния факт на процеса и водят до изводи, които са единствено възможни и изключващи всички останали. В конкретния случай обаче, изводите на въззивния съд относно авторството на деянието и механизма на извършването му са лишени от сериозна доказателствена опора, поради което са и необезопасени защитени. Основната причина за това е, че някои от установените по делото обстоятелства са останали извън вниманието на съда, а други са неправилно оценени. Така например, надценен е фактът на намерените обърнати обратно дрехи на пострадалата, въз основа на които съдът е обосновал изнасилването, отбелязвайки следното „... Не може да има съмнение, че преди Г. да бъде захвърлена в дерето, тя е била със събут панталон и чорапогащник и премахнат колан. Това е в потвърждение на заявеното от Ц. по време на следствения експеримент, че преди убийството е изнасилвил пострадалата“. Доказателствената дейност на проверяваната инстанция на първо място налага уточнението, че следствения експеримент по смисъла на чл.166 и сл. от НПК, представлява способ за проверка на доказателства и неговата цел е да бъдат проверени и уточнени данни, получени от други доказателствени източници или друго действие по разследването. Той няма самостоятелен характер, не представлява средство за събиране на оригинални доказателства или изясняване на релевантните за изхода на производството факти. В този смисъл е и Р 190-2011 г. на ВКС, НК, I НО. Правната природа на обсъждания институт предполага съществуването на доказателства, които трябва да бъдат проверени или уточнени чрез провеждане му. Безспорно, обсъжданият способ в конкретния случай е бил проведен с цел проверка на информацията, която подсъдимият Ц. е дал под формата на

обяснения при привличането му като обвиняем за престъпление по чл.115 от НК.Доколкото обаче въззивният съд е приел, че тази информация ще бъде ценена само по отношение на фактите, касаещи обвинението по чл.116 от НК, от начина, по който е обективирал волята си не става ясно дали в основата на изводите му са поставени коментираните обяснения на подсъдимия, резултатите от проведения следствен експеримент, или пък възприетите от свидетелите М. Й. и Ц. Ц. изявления на подсъдимия.Ако съдът е имал предвид последното, следва да бъде отбелязано и това, че доказателствената и аналитичната му дейност в коментираната насока е била предимно насочена към установяването на това, дали показанията на свидетелите М. Й. и Ц. Ц. подкрепят констатациите на проведения следствен експеримент в контекста на отправените защитни възражения, с които е било въведено искане за изключване на последния от доказателствените материали, поради допуснатите пороци при провеждането му.Такъв анализ безспорно е бил необходим, стига съдът да не беше пропуснал да аргументира другия съществен момент – дали кредитираните от него доказателствени източници съдържат убедителни и достатъчно по обем доказателства, които да водят до несъмнен извод за авторството на деянието и механизма на извършването му. Без никакво обсъждане и оценка са останали обаче тези показания относно естеството на доказателствата, които възпроизвеждат (преразказ на направените пред тях изявления на подсъдимия за чутото от тях), което безусловно ги определя като производни. Известно е значението на производните доказателства в процеса на доказване, както и условията, при които те могат да заместят първичните такива. Предварителното разрешаване на този въпрос е останал извън вниманието на двете инстанции, поради което е невъзможно обсъждането на съдържащата се в тях информация и формиране на изводи за нейната значимост, като основен доказателствен източник относно авторството на деянието и начина, по който то е реализирано. Вместо да допълни аргументацията на първата инстанция, включително и в посочения аспект, въззивният съд го е подменил с недопустими съждения - че намерените в района на местопроизшествието дрехи, разпознати като принадлежащи на пострадалата, предвид факта, че са били обърнати обратно на лицевата им част, са достатъчни за да обосноват несъмнен извод за доказаност на изнасилването.При възприетия по делото подход на доказване , ако се приеме, с оглед обективизираното на л.20-21 от съдебните мотиви, че той е именно такъв по този пункт от обвинението – от производните доказателствени източници в съчетание с обективните находки в района на местопроизшествието, съдът е бил длъжен да защити по убедителен начин заключението си за реализирано по отношение на пострадалата престъпно посегателство, инкриминирано като изнасилване, извършено от подсъдимия, с което задължение не се е справил.По този начин е допуснато нарушение на установените в чл.13 и чл.14 от НПК принципни норми, като констатираните пороци в голяма степен са резултат не толкова от липса на доказателствена основа, а от неизпълнение на присъщите за предходните съдебни инстанции задължения за правилното установяване и извеждане на конкретни факти от съответните доказателствени източници и оценката на последните, от гледна точка на тяхната достоверност, надлежен анализ на фактите, които те възпроизвеждат, респективно отразяване на тази процесуална дейност в мотивите на съдебните актове.На следващо

място, от вниманието на проверявания съд е убегнала и спецификата на квалифициращите форми на изпълнителното деяние изнасилване, вменени на подсъдимия с обвинителния акт. В тази насока ВКС счита за удачно да припомни, че съгласно утвърденото в съдебната практика /напр. Решение №273 от 25.11.1993г. по н.д. № 273/93г., ВС/ „лице от женски пол е лишено от възможност за самоотбрана по смисъла на чл.152, ал.1, т.1 от НК, когато поради причини, които обективно съществуват, независимо от волята на дееца не е в състояние да окаже съпротива. По това деянието се отграничава от състава на т.2, който предполага активни целенасочени действия на дееца, за сломяване на реално оказана му съпротива.“ Последно посоченото обстоятелство, в съчетание с липсата на мотиви досежно механизма на инкриминираното по този пункт посегателство, обосновава извод, че основният въпрос по делото по този пункт от обвинението – дали е съвкупление извършено без съгласието на пострадалата Г., която поради обективни причини е била лишена от възможност за самоотбрана /т.1/, или пък съгласието ѝ е било преодоляно от подсъдимия с принуда /т.2/, е останал неизяснен, което е в резултат на едностранчиво и превратно тълкуване на доказателствата. Липсата на прецизен и съвкупен анализ на доказателствения материал, който е интерпретиран с еднопосочна аргументация, при несъобразяване с нормата на чл. 107, ал. 3 и ал. 5 от НПК, е извършен при нарушаване на формалните правила по чл. 13, чл. 14 от НПК за изграждане на вътрешното убеждение на съда. При формиране на своите изводи съдът не се е съобразил и с правилото на чл. 303 от НПК, че осъдителната присъда трябва да почива само на безспорни и несъмнени доказателства, а не на предположения.

На следващо място, по отношение вмененото на подс.Ц. обвинение по чл.116 от НК, първоинстанционното осъждане по което също е утвърдено от въззивния съд, в доказателствен план, последният е бил в значителна степен улеснен от приобщените по реда на чл.279 ал.2 вр. ал.1, т.3 от НПК обясненията, които подсъдимия е дал в рамките на досъдебното производство при проведеният му разпит на 17.04.2019г. В тези обяснения, на практика, подсъдимият е признал факта на извършеното убийство, очертавайки и начина, по който е сторил това. Въпреки това улеснение обаче, а може би точно поради наличието му, съдът е negliжирал задълженията си да подложи на внимателна оценка и анализ коментираният пряк доказателствен източник, съпоставяйки го с констатациите на изготвените по делото експертизи, в които са коментирани възможните варианти за причиняване на констатираното нараняване на черепните кости на пострадалата, довело до смъртта ѝ. Като последица от тази процесуално незаконосъобразна дейност, фактическите изводи относно механизма на инкриминираното по този пункт деяние са не само неубедително защитени, но същите са основани само на част от събраните по делото доказателства. Проверения съд е утвърдил приетото по фактите от първостепенния съд, според което „докато тя /пострадалата Г., бележка на ВКС/ била все още на земята, той /подсъдимият, бележка на ВКС/ я ударил по главата в дясната слепоочна кост с дръжката на пистолета, който носел в себе си“. За да приеме, че именно това е начина, по който подс.Ц. е причинил смъртта на пострадалата, съдът се е доверил изцяло на информацията, съобщена от

подсъдимия при проведения му разпит в рамките на досъдебното производство, приобщен по надлежния ред към доказателствената съвкупност, очевидно считайки, че той се подкрепя от експертните констатации по изготвената СМЕ за изследване на костни останки /л.2, т.2 от ДП/ -единият от двата, посочени в нея варианти, както и тези по комплексната експертиза №18/БАЛ-127/22.05.2018г. /т.2, л.29 от ДП/, доколкото е пресъздал част от съдържанието им /л.8 и л.10-л.11 от съдебните мотиви/. Несъмнено, право на решаващия съд е да приеме един доказателствен източник за достоверен или не. Изводите за достоверност на всеки доказателствен източник, включително и обясненията на подсъдим, чиято двойствена същност е известна, следва да са резултат от оценката за неговата вътрешна последователност и убедителност и при обсъждането му в контекста на останалите доказателствени средства. В конкретният случай, въззивният съд, на първо място, не е дал отговор на въпроса доколко самоуличаващите обяснения на подсъдимия са логични и непротиворечиви по отношение на основния факт на доказване, хармонират ли с другите доказателства по делото или напротив, изключват тяхната достоверност. На следващо място, макар в първата от двете коментирани по-горе експертизи, да е обективизирана възможност, констатираните счупванията по черепните кости да са причинени на пострадалата, при положение, че е лежала на лявата си страна с опора на главата върху плътна повърхност и са резултат от механична травма –удар с твърд тъп предмет със значителна сила, който е възможно да е с удължена цилиндрична форма, с диаметър не повече от 3 см, съдът не е обсъдил с необходимата задълбоченост и аналитичност дали така очертаната от експерта възможност корелира със заявеното от подсъдимия, доколкото последният сочи, че пострадалата е била по гръб на земята, в момента, в който я ударил по глава с дръжката на пистолета. Отделен е въпроса, че експертните констатации за това, че ударът е бил нанесен със значителна сила са намерили лаконичен коментар във въззивното решение, като е отразено само, че „подсъдимият сам споменава, че ударът е бил много силен“ /л.23 от съдебните мотиви/. Неизяснени по делото са останали обстоятелствата, в какво положение на тялото е бил подсъдимия към момента на нанасяне на удара /ако се приеме за доказано, че именно по този начин е причинена черепно-мозъчната травма/ в контекста на това, дали е било възможно нанасянето на такъв удар със значителна сила. Едва след като бъдат изяснени действията на подсъдимия в момента на удара както и взаимното разположение на телата на пострадалата и подсъдимия към този конкретен момент съдът би могъл да достигне до верен извод за механизма на деянието, а след това и да даде законосъобразен отговор на въпроса за съставомерността и правната квалификация на деянието.

Изцяло извън вниманието на съда е останала и другата допусната от експерта възможност за причиняване на констатираната травма- при зимни условия, ако черепната кухина се напълни с вода, то при замръзването ѝ ледът разширява обема и може да причини разделяне на черепните шевове и счупвания. При положение, че изследваните костни останки са намерени значителен период от време след смъртта на пострадалата, като несъмнено периода, през който не са били намерени съвпада със зимния такъв, съдът е бил длъжен да изложи съображения за причините, поради които отхвърля тази

възможност за причиняване на констатираната травма.Изготвената от експерта Л. експертиза предполага много по-внимателен прочит и оценка, извършена на общо основание по вътрешното убеждение на съда, като последният е следвало да обсъди цялостното съдържание на експертните констатации с необходимата задълбоченост и аналитичност, което не е сторено. Неизяснен по делото е останал и въпроса дали е възможно коментираната травма да бъде причинена именно с приобщения като веществено доказателство по делото пистолет.При положение, че последният фигурира като веществено доказателство по делото, съдът е бил длъжен да изследва по експертен път възможността именно чрез него да е причинена черепномозъчната травма, довела до смъртта на пострадалата.Експертната констатация на експерта Л. за това, че е възможно последната да бъде причинена от твърд тъп предмет с удължена цилиндрична форма, с диаметър не повече от 3 см. не е достатъчна за да обоснове по несъмнен начин извода, че убийството е извършено именно с приобщения по делото пистолет по начина, указан от подсъдимия. Това е изисквало от контролираната инстанция да прояви активност, дължима по силата на чл. 13 и чл. 107, ал. 2 от НПК, като събере доказателства за възможността констатираното нараняване на черепа на пострадалата да е причинено по описания от подсъдимия начин –чрез удар, произведен с приобщения по делото пистолет. След изясняване по експертен път на посоченото обстоятелство и при съпоставка на фактическите данни относно реализираните от подсъдимия Ц. действия по отношение на пострадалата Г., въззивният съд следва да даде обоснован отговор относно наличието на предпоставките за ангажиране отговорността на подсъдимия в аспекта на вмененото му обвинение по чл.116 от НК, като се изготвят дължимите мотиви не само по фактите, но и по правото, съобразно изискванията на процесуалния закон.На последно място в контекста на коментираната престъпна деятелност по този пункт, ВКС ще отбележи и това, че наличието на квалифициращия признак по т.8 на чл.116 от НК също не е убедително защитено.Съдебните съждения са сведени до декларативното посочване, че „ ...с цел да прикрие първото деяние, Ц. е извършил убийството...“ /л.25 от мотивите/.Това определя като основателно защитното възражения в тази насока, макар и в жалбата неточно този признак да е посочен като „изключителна жестокост“.

Съвсем не на последно по значение място следва да се отрази, че изцяло извън вниманието на съда са останали особени съществени констатации на експертите, изготвили комплексната експертиза № 18/БАЛ -127 от 25.05. 2018 година, приложена в т.ІІ, стр.32 от ДП, а именно - т.9.3, изр.2 от същата, както и тези, обективирани на стр.63, т.9.2, изр. 2 от експертиза №19/ФЗХ-109 от 14.03.2019г., според които наличието на капсулни микрочастици намерени около фрактурата, съпоставени с това, че първоначалната морфология на нарушението не е запазена, не изключват възможността травмата да е получена и от куршум изстрелян от огнестрелно оръжие, като част от състава на установените по черепа на пострадалата капсулни микрочастици се различава от състава на тези, установени в цевта на пистолета, който според установеното по фактите, е носен от подсъдимия в деня на инкриминираните деяния и с който е причинена смъртта на пострадалата.Ако съдилищата бяха констатирани и обсъдили тези констатации, както и обективни

находки на експертизите, вероятно биха стигнали (или не) до други фактически изводи относно обстановката на извършване на престъплението. Най-малкото, биха потърсили възможно обяснение на експертните изводи при съобразяване и на други обективни обстоятелства, приети по делото.

Тъй като по делото се констатира редица неизяснени фактически обстоятелства, голяма част от които със съществено значение за правилното му решаване, а възможностите за събиране и проверка на доказателствата от инстанциите по фактите не са изчерпани, това следва да бъде сторено посредством всички доказателствени способности, уредени в процесуалния закон при новото разглеждане на делото. Едва след като е събрал, проверил и оценил относимите и необходими доказателства и е установил всички правнорелевантни факти, въззивният съд следва да решава въпросите за вината и отговорността на дееца по чл. 301 НПК. ВКС многократно в своята практика е указвал на съдилищата, че осъдителната, /както и оправдателната/ присъда не може да почива на предположение. Конкретният случай е именно такъв- доказателственият дефицит е запълнен с предположения, съждения и умозаклучения, но в действителност не почива на доказани по надлежния ред конкретни и безспорни фактически обстоятелства, които да бъдат поставени в основата на изводите за вината и отговорността на подсъдимия и по двата пункта на вмененото му обвинение.

В хода на новото разглеждане следва да се отстранят констатираните нарушения: да се проведе пълно и всестранно изследване на обстоятелствата по делото, чрез назначаването на допълнителна съдебно –медицинска експертиза по посочения в настоящето решение въпрос. При необходимост да се съберат и други доказателства, след което да се извърши прецизен анализ на всички доказателства и доказателствени средства в тяхната взаимна връзка и съвкупност, както и да се отговори на направените защитни възражения.

Предвид констатираното основание за връщане на делото за ново разглеждане, липсва необходимост от обсъждане на останалите релевирани основания в касационните жалби – нарушение на закона и явна несправедливост на наказанието.

С оглед на изложеното и на основание чл. 354, ал.3, т.2, вр. ал.1, т.5 вр. чл.348, ал.1, т.2 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ въззивно решение № 74/12.07.2021 г. на Великотърновския апелативен съд, постановено по ВНОХД №39/2021 г. и ВРЪЩА делото за ново разглеждане на същия съд от друг състав, от стадия на съдебното заседание

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.
2.